

Hieronder treft u een onvolledig overzicht aan van allerlei vogelkoppen (met een vogelnaam) met een verkorte inhoud van de bijbehorende artikelen die in verscheidene Nederlandse dagbladen zijn verschenen.

Trekvogels volgen grote cirkels via oriëntatie op zon

De Nieuwe Rotterdamse Courant van 13 januari 2001.

Trekvogels oriënteren zich in de poolstreken op de zon en niet op het aardmagnetisch veld of op de sterrenhemel. Op deze wijze vliegen ze routes die dicht in de buurt komen van grote cirkels met als middelpunt het centrum van de aarde. Op het bolvormige aardoppervlak vormen grote cirkels de kortste verbindingroutes.

Warmer klimaat: sneeuwlok en tijftjaf zijn te vroeg

De Gelderlander van 20 februari 2001.

Fruitbomen die veel vroeger in bloei staan, sneeuwlokjes die al in december staan te pronken en de Tijftjaf die steeds eerder in Nederland opduikt. De natuur is van slag. Oorzaak: het steeds warmer worden van ons klimaat volgens wetenschappers van de leerstoelgroep Milieusysteemanalyse van de Universiteit van Wageningen.

Sterfte van eidereenden werkt nog lang door

De Gelderlander van 21 februari 2001.

Voor het tweede achtereenvolgende jaar spoelen massa's dode Eidereenden aan op de stranden rondom de Waddenzee. De karakteristieke wadvogels zitten op de mosselpercelen waarvan ze verjaagd worden door mosselvisserij. De vraag is nu of de vissers de Eidereenden, beschermde vogels, met lawaai of door heen en weer te varen mogen verjagen.

De fuut nog altijd vogelvrij in Valkenswaard

Eindhovens Dagblad van 8 maart 2001.

Jarenlang had de provincie Noord-Brabant medelijden met de Karpers, de Voorntjes en de Baarsjes van het viskweekcentrum Valkenswaard. Daarom mochten de kwekers de vraatzuchtige vogels afschieten tot groot ongenoegen van vogelliefhebbers omdat het hier Futen betrof. Vorige week (begin maart, red.) dachten de vogelaars dat de jacht op deze beschermde soort eindelijk een halt was toegeroepen. Niets is minder waar: de Fuut is nog altijd vogelvrij.

De fuut nog altijd vogelvrij in Valkenswaard.

Foto: Wim Smeets (archief).

Eieren rapen verboden, Kieviten beschermen ook

Gelders Dagblad, 10 maart 2001.

De verregaande maatregelen die zijn genomen om de verspreiding van Mond- en Klauwzeer te voorkomen, zouden wel eens van nadelige invloed kunnen zijn op het broedsucces van weidevogels zoals Grutto en Kievit. Dat zegt A. Fopma, regioconsulent Oost-Nederland van de Vogelbescherming. Hierbij doelt hij niet alleen op het feit dat er niet meer geraapt mag worden, maar ook op het feit dat er niet meer beschermd mag worden door de talrijke weidevogelbeschermers.

Over dit zelfde onderwerp een uitvoerig bericht in het Gelders Dagblad van 15 maart en het Nieuwsblad van het Noorden van 17 maart.

Houten bestrijdt duiven met nepuilen

Utrechts Nieuwsblad van 16 maart 2001.

De Algemene Woningstichting Houten bindt met vier kunststofuilen de strijd aan met vele duiven rondom het winkelcentrum Het Rond. De vleugels van deze uilen bewegen bij de minste of geringste windvlaag.

In Amsterdam is de inzet van valkeniers tegen de overlast van duiven succesvol.

Sperwer komt steeds vaker in onze stad

Groninger Dagblad van 17 maart 2001.

Het gaat goed met de stootvogels in de provincie Groningen en het aardige is dat ze steeds bruta-

ler worden en zich dus vaker laten zien. De Sperwer is daar een goed voorbeeld van. De wendbare stootvogel wordt voortdurend gezien in de stad Groningen en niet alleen in de plantsoenen. Hij doet zich ook in de binnenstad te goed aan de vaak dikke Huismussen en Spreeuwen.

Tel de mussen!

Nieuwe Rotterdamse Courant van 23 maart 2001. Het gaat niet goed met de mussen in Nederland. Er zijn steeds minder van de druk tijpende, bruine vogeltjes. Vroeger wemelde het er van in de stad en op het platteland. Nu niet meer. Hun aantal loopt achteruit en is zelfs ten opzichte van 1999 gehalveerd. Het Jeugd Natuurblad Vrije Vogels heeft mussenteldagen ingesteld om zoveel mogelijk gegevens te verkrijgen over Huis- en Ringmussen.

Roofvogels

Leeuwarder Courant van 24 maart 2001.

Met grote verbazing nam Sovon kennis van een ingezonden brief door H. Bruins met betrekking tot het terugbrengen van de stootvogelstand (Leeuwarder Courant van 14 maart 2001). De persoon in kwestie pleit voor het vervolgen van het aantal stootvogels omdat Roodborsten, Merels en Spreeuwen dreigen te verdwijnen als gevolg van de toename van het aantal stootvogels. Deze achteruitgang is volgens Sovon niet geconstateerd, eerder een toename.

Tel de mussen!

Foto: Wim Smeets (archief).

Pimpelmezen ervaren klimaatsveranderingen als selectiedruk.

Foto: Wim Smeets (archief).

Angst voor tbc stieren door zieke kraaien

Leeuwarder Courant van 27 maart 2001.

Stieren bij het opfokbedrijf Holland Genetics zijn vorige zomer verdacht van besmetting met tbc, doordat ze in aanraking kwamen met zieke Kraaien. Het bedrijf is destijds acht weken gesloten geweest voor aan- en afvoer. Enkele zieke Kraaien zijn gevangen en onderzocht bij het Laboratorium voor de Volksgezondheid in Leeuwarden. De analyse leverde op dat de Kraaien bacteriën bij zich droegen die dezelfde uitwerking hebben als tbc.

Roofvogels op grote schaal illegaal gedood

De Twentsche Courant, Tubantia van 28 maart 2001.

Het is een trieste lijst, 77 Buizerds dood, een Havik, drie Sperwers, drie Rode Wouwen en een Torenvalk. De Politie Twente inventariseerde hoeveel stoorvogels de afgelopen vijf jaar in Twente door illegale jacht om het leven zijn gekomen. Het zijn er verhoudingsgewijs veel meer dan in de rest van ons land. De Werkgroep Roofvogels Nederland slaat alarm.

Randmerenplan pakt fout uit voor watervogels

Zeewolde Krant van 27 maart 2001.

De milieufederaties van Flevoland en Gelderland maken zich zorgen over de effecten op de watervogels van de plannen in het Integrale Inrichtingsplan voor de Veluwerandmeren (IIVR). Dit plan kan 'behoorlijk negatief' uitpakken, schrijven de natuurorganisaties in een brief naar de deelnemende overheden in het IIVR. Het aantal watervogels kan tot vijf procent afnemen door inrichtingsmaatregelen zoals verlegging van de vaargeul en recreatieve voorzieningen realiseren. Als zandwinning in de Veluwerandmeren wordt meegerekend, ziet het er nog slechter uit voor de watervogels.

Pimpelmezen ervaren klimaatsveranderingen als selectiedruk

Nieuwe Rotterdamse Courant van 31 maart 2001.

De snelheid waarmee vogels hun broedseizoen nu al aanpassen of nog zullen aanpassen aan klimaatverandering wordt in veel gevallen waarschijnlijk bepaald door natuurlijke selectie. Voor Pimpelmezen in Zuid-Frankrijk lijkt dit althans te verwachten. Pimpelmezen die er niet in slagen hun broedseizoen te laten samenvallen met de periode van het hoogste voedselaanbod, brengen minder levensvatbare jongen groot en hebben zelf een verminderde levensverwachting. Dat melden 30 maart Franse en Canadese onderzoekers in Science.

Over dit onderwerp een artikel in de Noordoostpolder eveneens van 27 maart.

Wachten op de visarend

De Volkskrant van 31 maart 2001.
Omzoomd door hoge Wilgen met aalscholvernesten staat een paalhorst voor Visarenden in het koloniebos van de Oostvaardersplassen. Hij werd in 1979 geplaatst toen de bomen eromheen nog laag waren, met de bedoeling om doortrekkende Visarenden in het gebied te laten broeden. Met de wetenschap dat in Duitsland Visarenden zelfs op elektriciteitsmasten broeden leek het eerste broedpaar voor Nederland slechts een kwestie van tijd. Maar de afgelopen twintig jaren werden er slechts nestelende mussen en een rustende Buizerd vastgesteld.

De kraai meer een lust dan een last

Provinciale Zeeuwse Courant van 4 april 2001.
Hoe komt het toch dat kraaiachtigen bij veel mensen niet hoog aangeschreven staan? Ze hebben ronduit een slecht imago en een laag aaibaarheidsgehalte. Komt het door de sombere kleur? Of door de krassende geluiden die ze voortbrengen? Omdat ze als een bedreiging voor de zangvogels worden beschouwd en schade aan gewassen veroorzaken? Misschien van alles wat. Feit is dat veel van de vooroordelen niet juist zijn. Kraaiachtigen zijn per saldo meer lust dan last.

Bioloog: schuren niet sluiten voor boerenzwaluwen

Gelders Dagblad van 5 april 2001.
De oproep van diverse organisaties om schuren en andere ruimten af te sluiten voor Boerenzwaluwen, heeft een averechts effect. Dat stelt bioloog Jan Doevedans uit Groningen. Boerenzwaluwen hebben de gewoonte om na hun terugkomst uit Afrika direct naar exact dezelfde nestplaats terug te keren. Als dan hun schuur is afgesloten vliegen zij van de ene naar de andere boerderij om nestgelegenheden te zoeken. Dat is nou juist wat wij niet willen, stelt Doevedans.

Kraamkamer voor oeverzwaluwen

De Telegraaf van 6 april 2001.
In Lelystad is een 'kraamkamer' in gereedheid gebracht voor maximaal zestig uit Afrika terugkerende Oeverzwaluwen. Het gaat om een tijdelijk gronddepot in de nieuwe wijk De Landerijen, waarin steile wanden zijn afgegraven om de Oeverzwaluwen in alle rust te laten nestelen. De graafwerkzaamheden zijn op verzoek van Land-schapsbeheer Flevoland uitgevoerd.

Zwanenpaar vertraagt aanleg Betuwelijn

De Telegraaf van 6 april 2001.
Een Knobbelzwanenpaar heeft de aanleg van de Betuwegoederenspoorlijn vertraagd. Doordat het koppel tussen Opheusden en Zetten zit te nestelen, heeft het Projectbureau Betuweroute de werk-

zaamheden daar voor enkele maanden opgeschort. Precies op een stuk grond, dat voor het doortrekken van het tracé afgegraven moet worden, ontdekte een NS-medewerker het broedende paar. Omdat de aannemer op de rest van het traject voorlopig niet zonder werk zit, hoeven de Knobbelzwanen pas te wijken als ze uitgedroefd zijn en de kuikens zichzelf kunnen redden.

Engelse spreeuwen geen brengers van mond- en klauwzeer

Nieuwsblad van het Noorden van 9 april 2001.
De vrees van noordelijke veehouders dat de zwermen Spreeuwen die deze maand op hun land neerstrijken, het mond- en klauwzeervirus meebrengen, is volgens deskundigen overdreven. De meeste van de soms indrukwekkende zwermen komen rechtstreeks uit Engeland, waar mond- en klauwzeer ernstig woedt. Als het vee straks in de wei staat, loopt het gevaar, denken de boeren. Dat valt erg mee, denken de deskundigen, want vogels zijn geen ideale virusverspreiders.

Commissaris Houben verbiedt afschieten beschermde futen

Brabants Dagblad van 13 april 2001.
Er mag niet meer worden gejaagd op futen die zich ophouden in de vijvers van het viskweekcentrum Valkenswaard. Commissaris van de Koningin F. Houben heeft de vergunning ingetrokken die de eigenaar van de viskwekerij, de Organisatie ter Verbetering van de Binnenvisserij (OVV), voor het afschieten van tachtig beschermde duikvogels van de provincie had gekregen. Volgens milieugedeputeerde L. Verheijen weegt de economische schade voor de viskwekerij door de vraatzucht van de Futen niet langer op tegen het belang van de natuurbescherming.

Koekeroekus houdt wel van een rommelijtje

De Volkskrant van 14 april 2001.
Met het kleinschalige landschap verdwijnt ook de nietige Steenuil. Terwijl het zo'n aaibaar beestje is. Tijd om de 'Koekeroekus' structureel te hulp te snellen.
In de noordelijke en westelijke provincies zijn de Steenuilen al bijna verdwenen. Landelijk zijn er waarschijnlijk nog maar zes- tot achtduizend broedparen over. Dat is een afname met 60% in veertig jaar.
Zoals elke bedreigde diersoort in Nederland heeft ook de Steenuil een fanclub, een netwerk van vrijwillige onderzoekers, een Plan van Aanpak en een overleggroep genaamd Stone (Steenuilen Overleggroep Nederland). Veel aandacht voor een nietig beestje dat nauwelijks groter is dan een Zanglijster en verdacht veel lijkt op de kwetsbare, sympathieke mini-uil Koekeroekus uit de verhalen van Harry Potter.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten.
(033) 298 31 47. E-mail: <smeets.foto@hetnet.nl>